

Heldere koersbepaling voor ggz-problematiek

Mensen met psychische klachten moeten sneller en op de juiste plaats worden behandeld. Hiertoe zouden huisartsen, ggz en sociaal domein regionaal intensiever kunnen samenwerken, stelt Carine den Boer, sinds januari voorzitter van PsyHAG. Kaderhuisartsen ggz spelen hierbij een belangrijke rol. Zij zijn vaak samen met een beleidsmedewerker in de zorggroep actief betrokken bij het aanpakken van de regionale problemen. Ook landelijk denken ze actief mee over nieuwe ontwikkelingen.

TEKST: FRANK VAN WIJCK FOTO'S: PSYHAG

PsyHAG, het netwerk van kaderhuisartsen ggz, vierde recent zijn tienjarig bestaan met een wintersymposium met het thema 'de kaderhuisarts ggz in de regio'. En er viel inderdaad ook wat te vieren, stelt Den Boer. "We zijn alweer bezig met de zevende kaderopleiding", zegt ze, "voor de volgende, die in september hopelijk kan starten, zijn nog een paar plaatsen vrij, er zijn nu ongeveer zeventig kaderhuisartsen ggz opgeleid. De aandacht ervoor toont aan dat steeds meer huisartsengroepen het belang zien van een kaderhuisarts ggz. In eerdere jaren was hun regionale aandacht vooral gericht op ketenzorg. Nu zien ze dat het ook belangrijk is om de ggz regionaal te organiseren. De problematiek rond de ggz die zich overal in het land afspeelt, laat zien hoe belangrijk het is dat nu stappen in de goede richting worden gezet. Het is dan ook goed dat er nadrukkelijk aandacht voor het onderwerp is in het Integraal Zorgakkoord."

Mede door inzet van PsyHAG is de functie van de poh-ggz inmiddels goed verankerd in de huisartspraktijken, stelt Den Boer. "Met ingang van 2024 wordt het maximum aantal uren poh-ggz per normpraktijk met vier uur verhoogd", zegt ze. "Ook wat dat betreft valt er dus zeker wat te vieren. We hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het competentieprofiel en zetten ons in voor een onafhankelijk kwaliteitsregister voor de poh-ggz."

Geen gebouw maar verbinding

In het IZA worden mentale gezondheidscentra genoemd. "Breburg is ermee begonnen, maar dat is slechts één voorbeeld", zegt ze, "er zijn ook heel veel andere goede voorbeelden van samenwerking in het land en daarop kunnen we voortbouwen. Er is nog veel onduidelijkheid over de vraag wat een mentaal gezondheidscentrum precies moet zijn. Sommige ggz-aanbieders nemen het heel erg letterlijk: een gebouw, mensen aannemen. Wij zien het echt anders. Voor ons is het de verbinding tussen de

huisarts, het sociaal domein en de ggz, om met een bredere blik naar deze patiënten te kunnen kijken. En dus geen nieuwe laag ertussen in de ggz, want daar hebben we nu juist geen behoefte aan. En ook geen inloophuis voor lichte problematiek binnen de ggz-aanbieders. Die horen zich immers juist met de zware ggz-problematiek bezig te houden."

De lichte problematiek moet bovendien niet allemaal gemedicaliseerd worden, voegt ze hieraan toe. "De gesprekken in een mentaal gezondheidscentrum kunnen ook plaatsvinden bij de herstelacademie van de gemeente of in de huisartspraktijk", zegt ze. "Het moet echt anders dan we nu soms zien dat erover wordt gesproken. De kunst is ook die ggz-aanbieders en De Nederlandse ggz hiervan te overtuigen. Dat is nog een uitdaging."

Visie

Aan deze stellingname ligt de visie Huisartsenzorg voor patiënten met psychische problematiek ten grondslag

GEM

GEM, het ecosysteem mentale gezondheid, heeft de ambitie om de visie op psychisch lijden vanuit De nieuwe ggz in co-creatie te bewijzen, organiseren en financieren. De GEM hypothese is dat de zorg niet verbeterd door de match van de vraag met het bestaande ggz aanbod te optimaliseren (selectie of aanbodgericht), maar door in gezamenlijkheid een antwoord te formuleren op de vraag van de cliënt. Zie GEM | De Nieuwe GGZ.

die in het najaar van 2022 is verschenen. De kern van deze visie is dat huisartsen en poh-ggz de ruimte moeten blijven houden om psychische zorg te verlenen die past binnen de huisartsenzorg. Samenwerking met, en de mogelijkheid om te kunnen verwijzen naar, de ggz en het sociaal domein zijn hierbij essentieel. “Die visie is bedoeld om duidelijkheid te geven over hoe de processen moeten verlopen”, zegt Den Boer. “Hij leidt ook al tot goede initiatieven en overlegtafels. We weten natuurlijk dat de ‘makkelijke’ ggz-patiënten financieel aantrekkelijk zijn voor de ggz-instellingen. Maar we hopen dat de regionale invulling van de visie ertoe gaat leiden dat die patiënten daar niet meer terecht komen. Het is een slechte zaak dat het lucratief voor ze is om vooral standaardzorg te leveren.”

“Er is nog veel onduidelijkheid over de vraag wat een mentaal gezondheidscentrum precies moet zijn.”

Dat is niet het enige probleem. “De afbraak die zich heeft afgespeeld in het sociaal domein is ook een knelpunt”, zegt Den Boer. “We zien wel wat goede voorbeelden van de inzet van professionals in het sociaal domein, maar in een aantal gemeenten is deze voorziening écht afgebroken. Heel zorgelijk, want gemeenten hebben hierin wel een taak. En het is ook voor ons een probleem,” Met de ‘goede voorbeelden’ verwijst Den Boer naar Doetinchem, Deventer en binnenkort de Veluwe, waar het sociaal domein onder de vlag van GEM (zie kader) wel weer wordt opgetuigd. “GEM heeft heel mooie ideeën”,

zegt ze. “De manier waarop de aanpak van de ggz-problematiek hier wordt opgepakt is echt nieuw. Ik ben er geen voorstander van weer iets heel nieuws over Nederland uit te rollen. Maar het idee van eigen regie, werken in groepen met ervaringsdeskundigen, online gemeenschappen en het loslaten van diagnoses is wel goed. Van die bredere benadering zijn wij zeker voorstander. Als PsyHAG zijn we geen betrokken partij, maar dat hoeft ook niet, het moet juist op lokaal niveau getrokken worden. Op dat niveau is kaderhuisarts ggz Dorien Cohen Stuart bijvoorbeeld wel betrokken. Maar er zijn ook andere goede regionale initiatieven die zeker verdere uitwerking verdienen.”

Toekomstperspectief

Wat hoopt Den Boer bij het volgende lustrum, in 2028 bereikt te hebben met PsyHAG? “We hopen dat dan aan iedere zorggroep een kaderhuisarts ggz verbonden is die kan bijdragen aan een betere psychische gezondheid in Nederland”, zegt ze. “En de verbinding tussen huisartsen, sociaal domein en ggz moet dan tot stand gekomen zijn. Met als gevolg dat er dan voor de complexe ggz-patiënten goede integrale zorg is zonder de wachtlijsten die voor hen nu zo’n probleem zijn. Het tekort aan huisartsen is wel een belemmering, maar het uitgangspunt van meer tijd voor de patiënt vormt een goed uitgangspunt om de lichte klachten in de huisartspraktijk te laten behandelen. Huisarts en poh-ggz vormen samen een goed team en kunnen met hun brede blik bijdragen aan het bevorderen van gezonde veerkracht en herstel bevorderend werken, denkend vanuit mogelijkheden en niet vanuit diagnoses en ziektebeelden. Hopelijk is dan vanuit de overheid ook een campagne op gang gekomen om de lichte ggz-klachten te normaliseren en initiatieven om de toenemende sociale ongelijkheid aan te pakken zodat we niet blijven dweilen met de kraan open. Dit bij elkaar zou een mooi perspectief zijn voor waar we over vijf jaar kunnen staan. En ik zie daar ook echt wel kansen voor.”

<<

TRAINING VOOR HET ‘GOEDE GESPREK’

Het voeren van het ‘goede gesprek’ is een kernelement van meer tijd voor de patiënt (MTVP). De LHV noemt in haar leidraad als één van de interventies voor MTVP een training over aanhoudende lichamelijke klachten (ALK). De zorggroep kan de huisartsen bij MTVP ondersteunen door het aanbieden van trainingen. Carina den Boer heeft hiervoor een training ontwikkeld. Tijdens deze training leert zij studenten hoe ze ALK kunnen (h)erkennen, hoe ze dit aan de hand van verschillende verklaringsmodellen en metaforen kunnen uitleggen en hoe ze de patiënt kunnen behandelen aan de hand van het biopsychosociale model. Daarnaast leren ze hoe ze aan de hand van SCEGS (Somatisch-Cognitief-Emotioneel-Gedragsmatig-Sociaal) met de patiënt tot een gezamenlijke probleemdefinitie komen. Informatie via c.denboer@amsterdamumc.nl. Op 19 oktober promoveert ze op onderzoek op het gebied van ALK.